

DATA-FAIR NIEUWSBRIEF APRIL 2019

Inhoud

FAIR in de omgang, we werken eraan op alle niveaus.....	1
Uit de stuurgroep DATA-FAIR	2
Voortgang op de deelprojecten in DATA-FAIR	2
Duurzaamheid dashboard Rabobank.....	4
Ontsluiting factuurberichten van loonwerkers	5
Naar een standaard factuur voor de agrarische sector	5
Datauitwisseling tussen loonwerkerspakketten en BMSen.....	6
Ontsluiten data Gecombineerde Opgave RVO.....	6
Puntjes op de i.....	6
Volgende DATA-FAIR partnerbijeenkomst op 28 mei.....	7

FAIR in de omgang, we werken eraan op alle niveaus.

De naam DATA-FAIR is gekozen vanwege de dubbele betekenis: fair als begrip en FAIR als afkorting. Het begrip is meteen duidelijk en gedragen, de afkorting vraagt uitleg.

Iedereen is het er over eens dat je FAIR met elkaar moet omgaan: respectvol, de ander gunnen wat hem toekomt, transparant, etc. Een faire manier van zaken doen leidt tot duurzame verhoudingen tussen partners, en uiteindelijk tot meer rendement en duurzaamheid in de keten. DATA-FAIR is er uiteindelijk op gericht om deze manier van samenwerking beter mogelijk te maken, via data.

FAIR in relatie tot data betekent: Findable, Accessible, Interoperable, Reusable. Findable voor het makkelijk vindbaar maken van data, Accessible voor de toegankelijkheid van de data met machtigingen, Interoperable voor computers/systemen die samen kunnen werken en Reusable voor het eenmalig registreren van data die je vervolgens op meerdere plekken kunt gebruiken.

De discussie over handelsverhoudingen in de agrarische sector en partners wordt per land verschillend ingevuld: Frankrijk zoekt naar centrale afspraken, terwijl Nederland meer ziet in innovatie in de keten. Welke handelscultuur je ook voorstaat, altijd is nodig dat data transparant beschikbaar zijn en dat misbruik wordt tegengegaan. Om dit te regelen lopen tal van initiatieven.

Op Europees niveau hebben een aantal organisaties, onder aanvoering van Copa-Cogeca de 'code of conduct on agricultural data sharing by contractual agreement' kortweg CoC opgesteld ([download CoC](#)). Kortweg staat daarin dat je data alleen mag *gebruiken* (het gaat over data gebruik, niet eigendom) voor wat is afgesproken, en dat de *data-originator* (meestal de boer) voordeel/compensatie moet hebben als een ander zijn data gebruikt. Interessant detail: de gesprekken rond CoC zijn versneld, toen de Nederlandse akkerbouw een gedragscode had opgesteld. De CoC voor bedrijven werd in dezelfde tijd ontwikkeld als de Europese richtlijn voor privacy van personen. Er is een duidelijke wisselwerking, beide vragen om transparantie.

In Europese projecten speelt ethisch gebruik van data een grote rol. In o.a. de projecten IoF2020 en SmartAgriHubs is het praktische aanpak om FAIR met data om te gaan. Dit gebeurt door dezelfde partners die in DATA-FAIR data uitwisseling stimuleren.

Waar het uiteindelijk om gaat is, dat de boer en zijn netwerkpartners concreet beter in staat zijn en vertrouwen hebben om met elkaar data te delen. Vandaar dat we in DATA-FAIR met pilots dat concreet maken dát en hóe data delen kan, we laten zien hoe ver we staan.

We zorgen dat in randvoorwaarden wordt voorzien, we lichten toe hoe een voorbeeld contract tot stand is gekomen. Verder een inleiding over een nieuw te bouwen wereld standaard UBL-Agro, waarvoor AgroConnect met DATA-FAIR een eerste aanzet wil geven.

We kunnen de voorbeelden en voorzieningen van DATA-FAIR alleen realiseren in nauwe samenspraak met partners. Deze keer laten we Jeen Nijboer aan het woord.

Peter Paree

Uit de stuurgroep DATA-FAIR

Peter Paree, ZLTO (met dank aan rapporteur Marianne Selten, WEcR)

Er is goede voortgang in het project, maar er liggen nog tal van nieuwe uitdagingen die voor het einde van het project in april 2020 niet worden gerealiseerd, bijvoorbeeld over nieuwe kansen voor standaard opslag van data en verwerking van facturen (zie verderop in de nieuwsbrief), nieuwe regels voor mesttransport en gewasbeschermingsmiddelen.

De stuurgroep wil graag ook na afloop van het project doorgaan op de ingeslagen weg en heeft vooruit gekeken. Uiteindelijk streven we naar systemen die de bedrijfsvoering verbeteren en daarbij automatisch de verantwoording verzorgen. Dan komt ieder in zijn kracht: de boer als verzorger van dier, plant, bodem, ecosysteem; de verwerker en handelaar als leverancier van een betrouwbaar product, de overheid als realistische procesbewaker, etc.

Zo krijgen we lusten, in plaats van lasten, uit de administratieve systemen.

Voortgang op de deelprojecten in DATA-FAIR

Het DATA-FAIR project management team

Het Project Management Team belt iedere 2 weken over de voortgang, knelpunten en successen in de voorbeeldprojecten (pilots) van DATA-FAIR. Hierbij een stand van zaken:

1. Bedrijfsspecifieke normen en duurzaamheidsdata voor kredietbeoordeling

Rabobank verzamelt data over de duurzaamheid van een bedrijf, daarvan maken zij een overzicht en dat gebruiken zij als hulpmiddel bij de kredietverlening. Wanneer je lid bent van de Rabobank kun je deze gegevens ook opvragen om een vergelijking te maken met jouw bedrijf.

2. Gezamenlijk machtigingssysteem

Een overzichtelijk dashboard waarin alle datastromen zijn te sturen, dat is het doel van JoinData. Omdat een uniforme en goed geborgde data uitwisseling cruciaal is, streven we in alle pilots ernaar om de koppelingen via JoinData te laten verlopen.

3. Verbetering kwaliteit, transparantie en planning met het BEEFHUB-systeem voor runderen

Eén overzichtelijk systeem met slachtgegevens is gerealiseerd en komt binnen afzienbare tijd beschikbaar voor de boeren die de runderen aan VION geleverd hebben.

4. Ontwikkelen Big Data analyse service

Gemiddelde data van groepen agrarische ondernemers uit het WEcR Bedrijfs Informatie Netwerk (BIN) komen beschikbaar. Met de partner in DATA-FAIR kon over het beschikbaar stellen van data geen overeenkomst worden bereikt, maar de data staan via web portaal www.Agrimatie.nl tot ieders beschikking. Er wordt gekeken of data ook via API's beschikbaar kunnen komen, zodat overzichten en benchmarks automatisch ververst kunnen worden.

5. Duurzaamheid-dashboard voor agrarische ondernemers over hun teeltmaatregelen

Het bij elkaar brengen van duurzaamheidsdata voor agrarische ondernemers voor certificaten zoals milieubewuste teelt. AgriPlace en GreenlinQ data verzamelen de data voor bijvoorbeeld GlobalGap, Tesco NURTURE, Albert Heijn, GRASP, etc. Een teler hoeft maar een keer in te voeren voor de verschillende certificaten en overdracht naar het volgende jaar is geregeld. Het is nog beter dat een teler de data uit het managementprogramma kan halen. Hieraan wordt in deze pilot gewerkt.

6. Vermindering van administratieve testen en risicoanalyses bij verzekeringen op basis van externe data

- Het aanmelden voor verzekering wordt makkelijker doordat er gebruik gemaakt wordt van data die al eerder bij RVO beschikbaar is gesteld door jou.
- De schadebepaling van gewassen is makkelijker en transparanter door het gebruik van kaarten die met drones gefilmd zijn.
- Beter zicht krijgen op risico's vanuit machinedata. Doordat verzekeren steeds minder het uitkeren van schade alleen is, maar zich meer en meer richt op het beperken van risico's.

7. Datastrategie loonwerk

Door het beschikbaar stellen van agrarische bedrijfsdata aan loonwerkers kunnen zij beter hun werk doen op het land. Daarnaast kijken we bij loonwerkers hoe we de data van een aantal verschillende systemen kunnen koppelen, door concreet een loonwerker onder de loep te nemen.

We kijken daarnaast hoe we factuurberichten van loonwerkers kunnen ontsluiten (zie artikel)

8. Financiële data bodembeheer

Het verbeteren van de integrale bodemkwaliteit vergt lange termijn maatregelen. Voorafgaand aan DATA-FAIR liep een proef om per perceel een bodempaspoort te gaan bijhouden. Omdat een landelijke bodemcoalitie is opgericht met hetzelfde doel, hebben we de leiding bij dit nieuwe initiatief gelegd en wordt op het gebied van bodem gezocht naar een nieuwe invulling in DATA-FAIR.

9. Duurzaamheidsmeting bij boeren in vraag gestuurde vleesketens

Uitwisselen van duurzaamheidsinformatie door de hele keten speelt een belangrijke rol bij het ontwikkelen van vraag gestuurde ketens. Om deze informatie uitwisseling te komen is nodig: een over zicht van data/indicatoren, met een meta-datamodel, een aanpak hoe de data verzameld en getransporteerd worden, en een pilot waarin een ICT-systeem getest, opgeschaald en verbeterd wordt. In dit proces worden boeren nauw betrokken en is interactie met afnemers (en NGO). Deze 9^e pilot is mogelijk geworden omdat de 4^e pilot is uitgevallen. Nu blijft DATA-FAIR op stoom.

We denken alweer vooruit. Heb jij ideeën?

Heb jij ideeën over data in de agrarische sector, wil je misschien eens deelnemen als 'proefpersoon' bij een van de projecten, of wil je meer informatie? Laat het dan weten aan Sjaak Wolfert (sjaak.wolfert@wur.nl) of Peter Paree (peter.paree@zlto.nl).

Duurzaamheid dashboard Rabobank

Jeen Nijboer, Rabobank

Binnen de melkveehouderij is er een sterke behoefte aan het concreet maken van het begrip duurzaamheid. Het objectiveren van duurzaamheidscriteria is binnen het project Rabobank en DATA-FAIR het belangrijke thema.

Tot heden werd het begrip duurzaamheid deels objectief en subjectief vastgesteld, ook is voor de melkveehouderij niet duidelijk wat de financiële consequenties zijn voor een duurzamere bedrijfsvoering. Dit terwijl de markt en maatschappij steeds meer eisen stelt aan het begrip "License to produce".

In de huidige actualiteit wordt rondom de melkveehouderijbedrijven steeds meer data verzameld omtrent de duurzaamheidscriteria, dierwelzijn, planeet en arbeidsomstandigheden. Door de veelheid aan beschikbare data is er behoefte aan een duurzaamheidsdashboard die inzicht kan geven in de duurzaamheidsprestaties met data afkomstig vanuit de verschillende databronnen. DATA-FAIR vervult een grote rol in de totstandkoming van een concrete tool. Deze tool zal gevoed worden met de beschikbare data die al wordt verzameld.

Samen met melkveehouders is er een tool ontwikkeld en getest om de eerste praktijkervaringen te kunnen gaan op doen. De vervolgstap is om dit te koppelen met JoinData, zodat de data die in eigendom is van de melkveehouder via machtigingen kan worden gedeeld in het dashboard.

Met deze ontwikkeling wordt een belangrijke stap gezet in het objectiveren van het containerbegrip duurzaamheid.

Ontsluiting factuurberichten van loonwerkers

Frank Pisters, Van Aaken Automatisering

DATA-FAIR stimuleert uitwisseling en hergebruik van data. Dit doen we door bij te dragen aan architecturen van datahubs, of het werken aan standaarden, maar het kan ook door het faciliteren van partijen om te komen tot samenwerking.

Al deze zaken komen terug als je facturen van loonwerkers wilt uitwisselen. DATA-FAIR ondersteunt de samenwerking tussen partijen die factuurberichten willen gebruiken, en partijen die de uitwisseling willen faciliteren. In de pilot voor loonwerk factuurberichten werken samen:

- JoinData, dat een dataplatform biedt en stimuleert dat op basis van beschikbare data innovatieve toepassingen ontwikkeld worden
- Cumela, de belangenbehartiger van loonwerkbedrijven, die de uitwisseling van data wil stimuleren om zo te bereiken dat loonwerkers hun klanten effectiever en efficiënter kunnen informeren over verrichte werkzaamheden
- Een aantal loonwerkbedrijven, die hier snel mee aan de slag willen
- Accountantskantoren werkzaam in de agrarische sector (concreet in deze pilot: ABAB), die door het digitaal kunnen verwerken van factuurberichten een flinke efficiencywinst boeken voor hun klanten
- De Kringloopwijzer, die door het gebruik van de factuurinformatie digitaal de beschikking krijgt over gegevens met betrekking tot aanwending en gebruik van kunstmest e.d.
- Rovecom, die via haar applicaties aan loonwerkers de mogelijkheid biedt om de factuurberichten digitaal te kunnen versturen in een door anderen te hanteren formaat.

Een groot aantal partijen, bedrijven en belangenbehartigers, die samen moeten werken om deze pilot tot een succes te maken. DATA-FAIR faciliteert nu dit proces, heeft partijen bij elkaar gebracht, ondersteunt en bemiddelt waar nodig, en stimuleert de voortgang en verdere ontwikkeling.

Joindata is inmiddels de trekker van deze pilot geworden, zodat de doelen in de boerenpraktijk kan uitrollen.

Naar een standaard factuur voor de agrarische sector

Conny Graumans, AgroConnect

Het uitwisselen van factuur-data is één van de grootste en belangrijkste digitale informatiestromen in de agrarische sector. Echter, in de loop der jaren zijn er verschillende berichttypen ontstaan waarmee factuurgegevens worden uitgewisseld, zoals het EDI-Slacht-bericht, het EDI-Zuivel-bericht, het XML-Factuur-bericht, etc. Voor de accountancy die de facturen moet verwerken is dat ongewenst, zij ontvangen de factuurgegevens graag in een uniform formaat. Europese overheden hebben besloten dat zij nog maar twee type factuurberichten zullen verwerken: het UN/Cefact-factuurbericht en het UBL-factuurbericht. UN staat voor de Verenigde Naties en UBL voor Universal Business Language. In andere branches zien we dat het UBL-factuurbericht als défacto standaard is boven

komen drijven. Aan het basis bericht zijn dan branche specifieke extensies toegevoegd. Dat is o.a. gedaan voor de bouw- en energiesector. Het streven is om ook als agrarische sector stap voor stap toe te werken naar het gebruik van het UBL-factuurbericht. Om ook typisch agrarische data in het UBL-factuurbericht kwijt te kunnen wordt gewerkt aan een agro-extensie. Het initiatief wordt ondersteund door de agrarische accountantskantoren, UnifiedPost, JoinData en toeleveranciers en afnemers in de agrarische sector.

Datauitwisseling tussen loonwerkerspakketten en BMSen

Conny Graumans, AgroConnect

Veel gewas- en perceelbewerkingen worden door loonwerkers in opdracht van de boer uitgevoerd. Of het nu gaat om bespuitingen, het uitrijden van mest, oogsten of groenvoerwinning. Dit betekent dat de detailinformatie over de uitgevoerde bewerkingen in het administratieve systeem van de loonwerker terecht komt. Het betreft data over urenbesteding en plaats specifieke toediening van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen. Maar ook *yieldmaps* die gemaakt zijn tijdens het oogsten of het binnenhalen van voedergewassen. Data die de boer graag in zijn eigen bedrijfsmanagementsysteem wil hebben om bijvoorbeeld te kunnen rapporteren aan afnemers of voor het optimaliseren van de teelt. Samen met Rovecom, AgroPro, AgroIT, Agrovision en Dacom ontwikkelen Cumela en AgroConnect in het kader van het DATA-FAIR-project een standaard koppeling voor de overdracht van deze gegevens.

Ontsluiten data Gecombineerde Opgave RVO

Conny Graumans, AgroConnect

Jaarlijks doet iedere boer eind april – begin mei op aangeven van RVO, de Gecombineerde Opgave (GO). De data van de GO zijn niet alleen voor RVO interessant maar ook voor dienstverleners / adviseurs / erfbetreders. Een deel van de data is inmiddels via web services ontsloten.

Verkend is hoe de verschillende stakeholders gebruik zouden willen maken van de GO-data. In de volgende stap wordt in kaart gebracht welke data inmiddels via de bestaande web services is ontsloten en voor welke GO-data het interessant is om een nieuwe web service te ontwikkelen. Vanzelfsprekend wordt de data uitsluitend versterkt aan gebruikers die hiertoe door de boer gemachtigd zijn. Dit DATA-FAIR-initiatief wordt ondersteund door ComponentAgro, Achmea, CRV, Countus, Alfa Accountants, ZuivelNL, RVO en AgroConnect.

Puntjes op de i

Jos Verstegen, WEcR

Vorige keer hebben we bericht over de voortgang in de trial bij Achmea.

Achmea heeft nu de focus in haar trial gelegd op dataverzameling en –uitwisseling ter preventie van schade in landbouwmechanisatie. Ook Cumela en AgroConnect zijn hierbij betrokken en contacten met Fedecom worden gelegd. Door RVO-data te delen krijgt de agrariër de garantie dat de verzekering altijd actueel is, ook bij veranderingen op het bedrijf.

Volgende DATA-FAIR partnerbijeenkomst op 28 mei

Jos Verstegen, WEcR en Peter Parea, ZLTO

Op dinsdag 28 mei a.s. zal van 12:00 - 16:30 uur op de Leeuwenborch in Wageningen weer een DATA-FAIR-partnerbijeenkomst worden georganiseerd. Tijdens de drie voorgaande bijeenkomsten zijn ideeën uitgewisseld en is inspiratie opgedaan rond "Customer Journeys", "Creating Minimum Viable Products" en "Governance en Ethiek / Datagebruiksrechten".

De komende bijeenkomst zal in het teken staan van de "verrijking met suggesties en ideeën van buiten". Hiervoor zal een aantal trials worden uitgedaagd door experts die elders (binnen of buiten het agrodomein) hun sporen verdiend hebben. Reserveer de datum!